

Име

Държавно лесничейство "Тича", административна принадлежност РУГ - Сливен. Лесоустройствен проект 2001 година, ревизионен период 1990-2000.

Местонахождение

Наименованието си ДЛ "Тича" е получило от с. Тича, където се намира седалището на администрацията му. Територията на лесничейството се намира в северната част на Сливенска област. На север граничи с ДЛ "Омуртаг", на изток с ДЛ "Върбица", на юг с ДЛ "Котел" и на запад с ДЛ "Кипилово" и ДЛ "Омуртаг".

Горският фонд на ДЛ "Тича" попада в **община град Котел** (част) и лесоустройството е извършено в границите на землищата на селата: Братан, Тича, Филаретово, Малко село, Ябланово, Соколарци, Топузово, Орлово и Остра могила.

Географско положение

ДЛ "Тича" се намира в Източна Стара планина. Разположено е по северните и южните склонове на Лиса планина и по северните склонове на Котелско-Върбишкия дял на Главната Старопланинска верига. Обхваща изцяло горната част на водосборния басейн на р. Голяма Камчия и малка част от водосборните басейни на Голяма река и Стара река.

Лесничейството има форма на неправилен многоъгълник с дължина в посока изток-запад около 26 км и ширина в посока север-юг около 12 км.

Релеф

Районът на ДЛ "Тича" има разчленен, пресечен, планински и полупланински релеф. От централното било на Източна Стара планина се отделя в северозападна, а след това в североизточна посока билото на Лиса планина, която е вододелна между водосборите на реките Янтра и Голяма Камчия. В района лесничейството минава през местностите Мекия камък, Радинка, Равната локва, Жълтата круша, Мартинов гроб и Хайдушки кладенец. От него в югоизточна посока се отделя характерно било, което започва източно от м. Мартинов гроб и през връх Голям Лисец-Калния връх-Люляка-Чурков дял завършва във водослива на р. Черна с р. Тича. От централното било на Източна Стара планина (извън лесничейството) се спускат към долината на р. Голяма Камчия множество била, по-важни от които са: билото, минаващо през местностите Казанова локва, Лазарка, Мандрата, Коево просо; билото през Лазарка, Бука, Доев поник; билото през Алибаба и др.

Районът на ДЛ "Тича" е разположен между надморска височина 280 м при излизане на р. Голяма Камчия от лесничейството и 1053 м н.в. - най-високата точка - вр. Голям Лисец.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	24,3	0,2
полегато (5-10)	105,9	0,8
наклонено (11-20)	2949,9	22,8
стръмно (21-30)	7879,3	60,9
мн.стръмно (над 31)	1970,6	15,3
Общо:	12930,0	100,0

Хидроложки условия

Територията на ДЛ "Тича" обхваща горната част от водосборния басейн на р. Голяма Камчия и най-горната част от водосбора на р. Янтра. **Река Голяма Камчия** събира водите на множество притоци, по-важни от които са: р. Черна, Боров дол, Тъмния дол, Камен дол, Камбуров дол, Оборите, Схлупения дол, Пеев дол, Дренов дол и др. От водосборния басейн на **река Янтра** притоци са Букарев дол, Изворите и Припознатия дол.

Река Голяма Камчия започва от главното било на Лиса планина в местността "Равната локва" под името Лесков дол. Тече в източна посока и до м. "Черния вир" носи името Братанска река. След като приеме водите на р. Черна до с. Тича носи името р. Тича и

от с. Тича надолу - р. Голяма Камчия. Реката има незначителен наклон на коритото, с множество вирове и наклонени брегове. Водният отток е в зависимост от количеството на валежите - голям през зимата и пролетта и малък през лятото и есента.

Доловете, притоци на р. Голяма Камчия, текат по южните склонове на Лиса планина или по северните склонове на Централната Старопланинска верига, а притоците на р. Янтра по западните и северни склонове на Лиса планина. Леглата им са дълбоко врязани, с големи наклони на бреговете, често с плоски дъна. През летните месеци обикновено пресъхват.

Геоложки строеж

Основните почвообразуващи скали в района на ДЛ "Тича" са утаечни (седиментни): пясъчници, мергели, варовици и техни разновидности от различни геоложки ери.

На север от р. Тича преобладават хортивските мергели и пясъчници, а на юг от нея преобладават баремските пясъчници. По границата с ДЛ "Котел" се срещат еоценските пясъчници и мергели, а връх Алибаба е изграден от сенонски варовици и варовити пясъчници.

Разпределението на скалите не е строго разграничено, като често са размесени помежду си.

Преобладаващо разпространение имат пясъчниците, често примесени с мергели. Те са средно до едрозърнести, свързани с глинеста или глинесто-варовита spojка, ръждиво-кафяви или сиво-синкави. Пясъчниците са силно изветрели и лесно се разрушават. Развитите почви върху тях са с по-лек механичен състав.

Варовиците са бели с кремъчни ядки и са силно изветрели. Почвите, развити върху тях са с по-тежък механичен състав.

Климатични условия

Според проучванията на Събев и Станев ("Климатични райони на България и техният климат", 1963), територията на ДЛ "Тича" попада в **Европейско-континенталната климатична област**, умерено-континентална подобласт, **Прибалкански климатичен район**.

Средната годишна температура се движи от 7°C до 10°C, а средната годишна амплитуда е от 19,5°C до 21°C. Зимата е сравнително студена. Средната януарска температура за по-ниските части е около -1°C, а за по-високите около -3°C. Особено опасни са късните пролетни мразове, които причиняват измръзване на младите леторасли и компрометират семеносенето. Средната юлска температура за ниските части е 19,5°C, а за високите части на лесничеството е 16,5°C.

Средната дата на началото на периода с устойчиво задържане на температурата на въздуха над 5°C е от 20 март за ниските части до 10 април за високите части, а края на периода е от 3 ноември за високите части до 17 ноември за ниските части. Продължителността на вегетационния период е от 241 дни за ниските части до 207 дни за високите части.

Средната дата на началото на периода с устойчиво задържане на температурата на въздуха над 10°C е 15 април за ниските части до 8 май за високите части, а края му е от 8 октомври за високите части до 22 октомври за ниските части на лесничеството. Продължителността на периода на усилена вегетация е от 189 дни за ниските части до 152 дни за високите части на лесничеството.

Годишната сума на валежите се движи от 680 мм за ниските части до 890 мм за високите. Общото количество на валежите е сравнително равномерно разпределено, като в последните години се наблюдават все по-дълги засушливи периоди, особено през лятото и есента. Средният брой на дните със снежна покривка е 80 дни.

На територията на лесничеството преобладават северозападни и западни ветрове, които са най-активни през зимата.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район надморска метри	район височина в	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Прибалкански район (350-1000 м н.в.)	климатичен	7,0 / 10,0	-20,0 / -17,0	40,0

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район надморска метри	район височина в	Сума валежи годишно в мм	Месец максимална валежна сума	Месец минимална валежна сума
Прибалкански район (350-1000 м н.в.)	климатичен	680-890	V-VI	VIII-IX

Почви

На територията на ДЛ "Тича" се установяват следните типове почви: сива горска, кафява горска и хумусно-карбонатна.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
сива горска	7888,7	61,0
светлосива горска	739,6	5,7
кафява горска тъмна	327,3	2,5
кафява горска преходна	3662,4	28,3
кафява горска светла	107,8	0,9
хумусно-карбонатна	204,2	1,6
Всичко:	12930,0	100,0

Ерозионни процеси се наблюдават върху 193,7 ха или 1,5% от общата площ на лесничеството, предимно в горите за реконструкция, в насаждения с ниска пълнота и големи наклони.

Растителност

Територията на ДЛ "Тича" попада в границите на **Тракийската горскорастителна област**. Горският фонд е разположен в подпоясите на равнинно-хълмистите дъбови гори и хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори на **долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс** и подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела на **средния планински пояс на горите от бук и иглолистни**.

T-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори T-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)

В този подпояс попадат 3826,6 ха или 29,6% от дървопроизводителната площ на лесничеството. От естествено разпространените дървесни видове с най-голямо участие са бука, благуна, зимния дъб, габъра и келявия габър. С по-малко участие са белия бор, черния бор, акацията, липите и цера, а с незначително участие са зелената дуглазка, смърча, клена, мъждряна, брекинята и др.

От храстите най-често се срещат глога, шипката и леската.

Тревната покривка е представена от различни видове житни треви, къпина, ягода, коприва, жълт кантарион и др.

T-I-3 - Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

В този подпояс попадат 4791,5 ха или 37,1% от дървопроизводителната площ на лесничеството. От естествено растящите дървесни видове с най-голямо участие са бука и зимния дъб, следвани от габъра, благуна и келявия габър, а с незначително участие са мъждряна, явора, липите, ивата, брекинята и др. От иглолистните с най-голяма площ е белия бор.

От храстите най-често се срещат глога, дряна и шипката.

Тревната покривка е представена от житни треви, светлика, млечка, жълт кантарион, коприва и др.

Т-II - Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни

Т-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

В този подпояс попадат 4311,9 ха или 33,3% от общата дървопроизводителна площ. Букът, който е най-разпространеният дървесен вид в този подпояс, образува чисти и смесени насаждения съвместно със зимния дъб и габъра. Благуният, брезата, ивата, келявият габър, турската леска, трепетликата и яворът се срещат рядко. От иглолистните най-застъпени са белият бор, смърчът, зелената дуглазка и по-малко черният бор.

От храстите се срещат глога и шипката.

Тревните видове са представени от коприва, лазаркиня, светлика, житни треви, папрати и др.

Таблица № 5

Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	1514,7	11,7	948,9	7,3
Смърч	131,0	1,1	111,8	0,9
Черен бор	375,6	2,9	1218,5	9,3
Ела	7,5	0,1	7,5	0,1
Веймутов бор	6,1	-	7,1	-
Зелена дуглазка	26,6	0,2	29,8	0,3
Атласки кедър	-	-	18,7	0,1
Бук	4338,0	33,7	4363,4	33,8
Червен дъб	-	-	4,4	-
Зимен дъб	2996,6	23,3	3221,7	24,9
Благун	975,8	7,6	1047,3	8,1
Цер	22,3	0,2	32,3	0,3
Габър	1248,5	9,8	1222,0	9,5
Трепетлика	25,2	0,1	24,5	0,2
Явор	63,9	0,5	109,8	0,8
Бреза	24,2	0,2	19,5	0,2
Мъждрян	25,5	0,2	18,3	0,1
Орех	0,4	-	0,4	-
Акация	64,5	0,5	71,0	0,5
Келяв габър	929,1	7,3	224,3	1,8
Брекиня	1,5	-	9,4	0,1
Върба	0,3	-	0,3	-
Джанка	1,0	-	0,3	-
Елша	1,9	-	1,9	-
Ива	31,6	0,2	9,3	0,1
Клен	3,5	-	3,5	-
Круша	3,8	-	1,1	-
Турска леска	13,8	0,1	13,8	0,1
Дребнолистна липа	30,7	0,1	27,4	0,2
Едролистна липа	8,3	-	9,3	0,1
Сребролистна липа	31,2	0,2	124,4	1,0
Череша	5,4	-	21,1	0,1
Шестил	3,2	-	10,0	0,1
Планински ясен	3,7	-	6,9	-
тп I-214	1,1	-	-	-
тп Regenerata	0,2	-	-	-
Киселица	0,3	-	0,1	-
ВСИЧКО	12917,0	100,0	12930,0	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на горския фонд в района на ДЛ "Тича" възлиза на 13222,0 ха. Залесената площ е 12917,0 ха или 97,6% от общата площ на лесничеството. Естествените насаждения заемат площ от 10250,5 ха, а създадените културите са общо 2666,5 ха.

По вид на собствеността разпределението е дадено в *Таблица № 6*.

Таблица № 6
Разпределение на площите по собственост

Собственост	Площ в ха	%
Държавна	13158,1	99,5
Общинска		
Частна	63,9	0,5
Временно стопанисвани от общината		
Религиозна		
На други юридически лица		
ОБЩО:	13222,0	100,0

Таблица № 7
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	12917,0	97,6
Незалесена дървопроизводителна площ	13,0	0,1
Недървопроизводителна площ	292,0	2,3
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	13222,0	100,0

Таблица № 8
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	2533,9 / 2497,6	19,2 / 19,3
Широколистни високоствъблени	7395,4 / 7229,8	55,9 / 56,0
За реконструкция	1488,4 / 1436,8	11,3 / 11,1
Издънкови за прерастване	-	-
Издънкови за превръщане	1732,6 / 1682,3	13,1 / 13,0
Нискоствъблени	71,7 / 70,6	0,5 / 0,5
ВСИЧКО:	13222,0 / 12917,0	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 9.

Таблица № 9
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	2508,4	2472,0	10144,8	9912,0	12653,2	12384,0
Защитни	-	-	26,9	19,1	26,9	19,1
Рекреационни	-	-	-	-	-	-
Защитени	-	-	123,9	95,9	123,9	95,9
Други	25,5	25,5	392,5	392,5	418,0	418,0
Общо ЗРЗТ	25,5	25,5	543,3	507,5	568,8	533,0
Общо ДСФ+ЗРЗТ	2533,9	2497,5	10688,1	10419,5	13222,0	12917,0
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	2533,9	2497,5	10688,1	10419,5	13222,0	12917,0

По лесоустройствен проект за периода 1990-2000 година е предвидено общо ползване в размер на 365945 куб.м с клони (средно годишно 33268 куб.м), от което 23285 куб.м годишно от главни сечи и 9983 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 269060 куб.м (средно годишно 24460 куб.м) или 73,5% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 186060 куб.м (ср. год. 16915 куб.м) или 72,6%, а от отгледни и санитарни сечи 83000 куб.м (ср. год. 7545 куб.м) или 75,6% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда средногодишен добив от 34420 куб.м без клони (или 40080 куб.м с клони при 33250 куб.м по ЛУП от 1990 г.) – 26155 куб.м добив от главни сечи, сеч на надлесни дървета и реконструкция и 8265 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите в района на ДЛ "Тича" е относително добро, особено след извеждането на необходимите отгледни и санитарни сечи в повредените дървостои. Почистването на сечищата и своевременното събиране на сухата и паднала маса е допринесло за това състояние. Установени са повреди на 8,3% от залесената площ на лесничейството.

При иглолистните видове са засегнати 1,4% от бялборовите и 0,5% черборовите култури, като в повечето случаи повредите са от **снеговал** и **снеголом**.

Състоянието на бука е сравнително стабилно, като изключение правят престарелите дървостои и тези на припечни и по-бедни месторастения. Основният вид повреди при бука е **гниене**.

Най-голям процент повреди има при зимендъбовите и благуновите дървостои. Основна повреда е **суховършието**, което е засегнало 25% от зимендъбовите и 26,7% от благуновите дървостои. То се появява при 80-90 годишните високостеблени дървостои и при 50 годишните издънкови. По силно се проявява при престарелите дървостои и тези на по-бедни месторастения.

Засега съхненето на дъбовите насаждения и боровите култури няма масов характер, но съществува опасност от разрастване на засегнатите площи. Поради високата пълнота на много от културите (неизведени отгледни сечи) им реална опасност и от увеличение на повредите от снеголоми и снеговали.

През ревизионния период не са констатирани нападения от насекомни вредители с масов характер.

Възникнали са общо 6 **пожара** с обща опожарена площ 155,0 ха.

Повредите от дивеч са главно върху подраства, но през ревизионния период те са минимални. Повредите от паша на едър и дребен добитък се заключават в прегризване връхната пъпка или пречупване на връхния леторасъл, стъблото или стъпкване. Повредите от паша се наблюдават предимно около селата и махалите. Броят на тези нарушения е 196 за ревизионния период.

Незаконните сечи са много често явление. Общо за ревизионния период са констатирани 766 бр. нарушения от подобен род, при което са отсечени 695 куб.м.

Странични ползвания

Таблица № 10

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1990-2000) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (2001-2010) средногодишно
Паша - площ	хектари	4386,4	3541,3	6697,8
Едър добитък	брой	2697	1072	5799
Дребен добитък	брой	16102	8158	27479
Сено	тона	100	-	-
Горски плодове	тона	2	-	2
Билки	тона	6	1,8	2

Защитени територии

На територията на ДЛ "Тича" са обявени следните защитени природни обекти:

Природна забележителност "Злостен" - обявена със Заповед № 132/22.02.1985 г. на КОПС, обща площ 123,9 ха, от която залесена 95,9 ха. Обектът представлява интересни карстови форми и пещери.